

Nr 124.

Ankom till riksdagens kansli den 23 maj 1936 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående fortsatt statlig exportkreditgaranti.

(4:e avd.)

I en den 8 maj 1936 dagtecknad proposition, nr 263, har Kungl. Maj:t, under åberopande av statsrådsprotokollet över handelsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att svenska staten må, i överensstämmelse med av departementschefen i statsrådsprotokollet förordade bestämmelser, under tiden till och med utgången av budgetåret 1936/1937 till belopp av högst 35 miljoner kronor — däri inberäknade de belopp, vartill garantier beviljats eller må komma att före utgången av nu löpande budgetår beviljas — iklädas betalningsansvar för till utlandet levererade inhemska alster av industri, jordbruk och fiske.

Enligt nuvarande föreskrifter, som äga giltighet till den 1 juli 1936, har exportkreditnämnden att till den svenska exportens främjande bevilja statsgaranti för den kredit, som av exportör lämnas vid försäljning till utlandet av inhemska alster av industri, jordbruk eller fiske. I särskilda fall kan statsgaranti även beviljas för entreprenadarbeten, som utföras i utlandet i förening med industrileveranser, ävensom för till utlandet levererade alster av svensk teknisk konsulterande verksamhet, särskilt då dylik verksamhet kan bli av betydelse för svensk export. Statsgarantin må i allmänhet högst avse, att ett belopp, uppgående till 60 procent av den av exportören lämnade krediten, kommer att inflyta. Detta innebär, att garantin upphör, så snart den procentuella andel av kreditbeloppet, som omfattas av garantin, influtit. I undantagsfall, då synnerligen starka skäl föreligga för att staten övertager en ökad risk, må dock procentsatsen höjas till 75 procent. Då fråga är om export av alster av jordbruk eller av fisk och fiskprodukter kan garantin utsträckas intill hela kreditbeloppet. I fall av denna art äger exportkreditnämnden även att helt eller delvis finansiera exporten genom köpesummans förskotterande.

Statsgarantin kan avse utebliven betalning av två olika huvudorsaker, nämligen dels i anledning av köparens insolvens, dels ock på grund av hinder för säljaren att erhålla betalning till följd av allmänt moratorium, valutaspärr, andra valutarestriktioner eller liknande statliga åtgärder utomlands.

Sammanlagda beloppet av samtidigt utelöpande exportkreditgarantier, däri inberäknat vad staten — utan att återbetalning ägt rum — kan hava fått

utgiva på grund av förskott eller beviljad garanti, får ej överstiga 35 miljoner kronor. Inom ramen härför kunna nyssnämnda utvidgade garantier respektive förskott till förmån för jordbruk och fiske uppgå till 6 miljoner kronor tillhoppa.

Departementschefen har i ärendet anfört bland annat följande.

Då exportbefrämjande anordningar av nu ifrågavarande slag alltjämt vidmakthållas i med Sverige konkurrerande länder samt ett upphörande av den statliga exportkreditgarantiverksamheten i vårt land säkerligen skulle medföra avsevärda olägenheter för vissa delar av den svenska exporten, anser jag mig böra, i likhet med de myndigheter som yttrat sig i ärendet, tillstyrka, att riksdagens bemyndigande utverkas till denna stödverksamhets fortsatta bedrivande under nästkommande budgetår. Lika med exportkreditnämnden förordar jag, att maximum för den sammanlagda kreditgarantisumman, däri inräknat de belopp, vartill garantier beviljats eller kunna komma att före utgången av nu löpande budgetår beviljas, bibehållas vid nu gällande belopp av 35 miljoner kronor.

I fråga om det nu tillämpade garantisystemet har exportkreditnämnden förordat sådan ändring, att nämnden, då densamma finner skäl därtill föreligga, skall äga ikläda svenska staten exportkreditgaranti upp till 75 procent av lämnad kredit beträffande varor i allmänhet samt 85 procent av kreditbeloppet i fråga om gatsten och kantsten. På de skäl, som till stöd härför anförts, förordar jag dessa förslag. Hittills gällande bestämmelser i övrigt torde böra bibehållas oförändrade.

Utskottet.

Med hänsyn till rådande förhållanden å det handelspolitiska området tillstyrker utskottet förlängning av exportkreditgarantisystemet för ännu ett år. Härvid torde procentsatserna för statens garantiförpliktelse få höjas till 75 procent — nu i allmänhet 60 procent och i undantagsfall 75 procent — av lämnad kredit i allmänhet och 85 procent i fråga om gatsten och kantsten.

Under erinran att för alster av jordbruk eller för fisk och fiskprodukter garantien alltjämt skulle, intill ett garantibelopp av högst 6 miljoner kronor, kunna få utsträckas till hela kreditbeloppet med rätt för exportkreditnämnden att jämväl lämna förskott å likviden vid export av dylika alster, får utskottet hemställa,

att riksdagen må medgiva, att svenska staten må, i överensstämmelse med av föredragande departementschefen i statsrådsprotokollet förordade bestämmelser, under tiden till och med utgången av budgetåret 1936/1937 till belopp av högst 35 miljoner kronor — däri inberäknade de belopp, vartill garantier beviljats eller må komma att före utgången av nu löpande budgetår beviljas — iklädas betalningsansvar för till utlandet levererade inhemska alster av industri, jordbruk och fiske.

Stockholm den 23 maj 1936.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS ANDERSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Johansson* i Fredrikslund, *Nilsson* i Gränebo, *Oscar Olsson*, *Asplund*, *Borell*, *Walles*, *Nylander*, *Nilsson* i Fredriksfält, *Jonsson* i Lycksele, *Sandén*, *Tham* och *Bäcklund*, samt

från andra kammaren: herrar *Anderson* i Råstock, *Jansson*, *Strindlund*, *Törnkvist* i Karlskrona, *Holmgren*, *Eriksson* i Stockholm, *Jeppsson*, *Andersson* i Höör, *Persson* i Falla, *Svensson* i Grönvik, *Jonsson* i Eskilstuna, och *Holmström*.
